

M
E
N
N
E
S
T
Y
V
Ä

M
e
t
s
ä
k
u
/
m
a

2015

*Uusia asukkaita
sivuilla 5-7*

Kuva: S.S.S.

Parempi, kuin ei usko vakaasti

Lopetin viime kesälehdessä kirjoitukseni uskomalla vakaasti, että kesän näytelmääni kirjoittamani replikki olisi myös se vihonviimeinen mihinkään käsikirjoitukseen kirjoittamani. Ei valitettavasti ollut. Nähtävästi on siis parempi, kun ei usko vakaasti mihinkään. Tuo ei niin vakaasti uskominen sopiikin luonteenkuvaani paremmin, sillä minähän olen uskossani sangen epäileväinen. En juuri usko luonnolliseen sen enempää, kuin yliluonnolliseenkaan. Siitä kait johtuukin, että on suhteellisen helppo kirjoittaa milloin mistäkin. En näet osaa suhtautua vakavasti oikein mihinkään. En edes itseäni. Kyseenalaistan mielelläni kaiken ja säälin tosikoita, sillä minusta he ovat niitä kaikkein naurettavimpia. Myönnän kyllä, että muutun helposti itsekkin tosikoksi, kun tulee puhe EU:n maataloustuista. – No,... tulevan kesän näytelmässäkin toistuu usein lause ”kyllä mua vaan niin naurattaa. Siinäpä se tuon näytelmän ydin taitaa ollakin. Lause on lainaus erältä jo ajat sitten edesmenneeltä vanhalta karjalaisännältä, joka maailman menoa seurattessaan totesi tuohon tapaan ”minnuu vaa nii naurattaa”.

Kesäkomediaamme suunnitellakseni otin nipun synkkiä aiheita, joista läh-

din juttua vääsäämään. Aiheita olivat mm. syrjäytyminen, radikalisoituminen, työttömyys, masennus, identiteettikriisi, nukahtamisvaikeudet, alkoholisoituminen ja perheongelmat. Kaikki tuttuja juttuja mediaa vähänkin seuranneelle. Näitä pyörittellessäni ajattelin, että kyllähän näistä jo yhden kesäkomedian vääntää. Taus-ta ajatuksenani oli, että turhan monesti

Kuva: Hannele Holttinen

moisiin ongelmiin etsitään syytä ympärillä olevasta maailmasta ja ihmisistä. Pää syy löytynee kuitenkin useimmiten peleistä ja siitä, että lukitaan omat uskomukset ja oletukset liian tiukkaan. Ollaan siis liian vakavia ja tosikkomaisia. Milloinkaan ei kannata maalata itseään nurkkaan. Minä ainakin olen paljon mieluummin se epäilevä Tuomas, kuin liian vakavasti uskova. Uskokoon tämänkin kuka haluaa.

Eiköhän siinä tullutkin jo tarpeeksi näytelmäämme liittyvää asiaa. Olen muuten suurella ilolla pannut merkille sen seikan, että täällä metsäkulmalla on nuorempi väki ollut tietyllä elämän osa-alueella varsin aktiivista ja uusia metsäkulmalaisia on putkahdellut päivänvaloon tämän tästä. Lievästi kadehtienkin olen tuota sivusta seurailut, sillä itsehan olen jo yli kuusikymppinen ja takana on loistava tulevaisuus. No,. kyllähän täältä löytyy ikäihmisiäkin, jotka uutterasti yrittävät tuollakin em. elämän osa-alueella, mutta heillä tulokset jäävät kaikkien onneksi tulematta.

Eipä siis tässä tällä kertaa muuta, kuin,... HYVÄÄ; AURINKOISTA JA LÄMMINTÄ KESÄÄ KAIKILLE! terv. Holttisen Seppo

Kaikenkarvaisia vaihdoksia, 2015

Käsikirj. ja ohjaus Seppo Holttinen

Kehtotehtailija Untamo Nuokkulalla pyyhkii ”hyvin”. Hän suoltaa tehtaassaan aikuisten kokoluokkaa olevia kehtoja yhä laajeneville markkinoille. Untamo on iskenyt varsinaiseen kultasuoneen, sillä suomalaisethan ovat jo vuosia kärsineet nukahtamisvaikeuksista ja joutuneet turvautumaan kaikenlaisiin lääkkityksiin ja hoitoihin saadakseen unenpäästä kiinni. Tämä hektinen aika on tehnyt unettomuudesta lähes kansantaudin maassamme. Untamon isäukon aikoinaan ideoitun laitteen on huomattu tuovan todella turvallisen ja luonnonmukaisen tavan päästä eroon moisesta niin monen kansalaisen arkea rajoittavasta ongelmasta, siis riittämättömästä yöunesta. On vain eräs ongelma. Untamon olisi jo aika siirtyä eläkepäivien viettoon ja siirtää vastuu tuotannosta nuoremmalle polvelle, mutta poika on hunsvotti jota kiinnostaa vain vastakkainen sukupuoli ja kosteat illat paikallisessa ravitsemusliikkeessä. Kovasti ”vihertävää” tytärtäkään ei kehtotehtailu tunnu kiinnostavan pätkääkään. Mietittävää siis tällä tunnetulla ja tunnus-tuksilla saaneella yrittäjällä siis riittää. Toisaalla, muutaman kilometrin päässä painiskellaan osin samanlaisen ongelman kanssa. Puitteet ovat vain hieman toisenlaiset. Siirtokarjalaisten jälkeläiset Pirkka ja Vieno Husu ovat pitkään viljelleet nykymittapuun mukaan pienehköä lypsykarjatilaansa ja sukupolven vaihdos

Merlene Nuokkula (Mari Alhainen), Untamo Nuokkula (Sauli Alitalo), Vaari (Jukka Haapanen) ja Tuukka Nuokkula (Matvei Ojansuu) nähdään näytelmässä Kaikenkarvaisia vaihdoksia kesällä 2015. Kuvaaja: Juhani Törmänen

olisi heilläkin ajankohtainen, mutta pankki suhtautuu nihkeästi ja kyseeseen tuleva jatkaja on täälläkin lievästi omituinen ja ihmisarka peräkammarin poika. Myöskään pariskunnan kahdenväliset suhteet eivät ole enää vuosiin olleet oikein millään mallilla johtuen osin Pirkan ”henkilökohtaisesta ongelmasta” ja osin ties mistä. Hyvin ei siis mene Husuillakaan.

Jossain vaiheessa näiden kahden hyvin erilaisen ruokakunnan polut kuitenkin kohtaavat ja mitä siitä sitten seuraa, se jää nähtäväksi.

Näytelmä on huumorilla höystetty tarina varsin arkipäiväisten ihmisten lähes arkipäiväisistä huolenaiheista, kuin miltä tahansa paikkakunnalta suloisessa Suomessamme. Toivotaan, että nämä Väli-

Näytelmäajat 2015

su 12.7. klo 19
ti 14.7. klo 19
to 16.7. klo 19
su 19.7. klo 14
su 19.7. klo 19
ti 21.7. klo 19
to 23.7. klo 19
su 26.7. klo 14
su 26.7. klo 19
ti 28.7. klo 19
to 30.7. klo 19
su 2.8. klo 14
su 2.8. klo 19

Hämeessä Takamaan taajaman liepeillä asuvat kansalaiset saavat näytelmän ku-luessa asiansa ja ongelmansa edes jonkinlaiseen järjestykseen. Tule Pirttikoskelle viettämään toivottavasti hauska ja mieleen painuva teatterihetki kansamme.

Terv. Holttisen Seppo

Hellesään vinkkejä paahteiseen katsomoon!

Nämä päähineet mallia vuodelta 2012

S.S.S.

Terveiset Kyläkerhosta!

Kyläkerho kokoontui viimevuonna joka toinen keskiviikko kerhon tiloissa tuttuun tapaan klo. 9–11.30. Kyläkerhossa jutellaan muiden kanssa, askarrellaan, leikitään, syödään ruoka ja kahvitellaan.

2014 Kerhon ja kummien yhteinen kevätretki tehtiin korkeasaareen. Sinne menimme ensin bussilla ja lautalla. Takaisinlomatalla kävimme syömässä Hyvinkään ABC:lla.

Syksyllä kävimme muunmuassa makkaraa paistamassa Alhaisissa ja samalla saimme rapsutella ja tutustua lampaisiin.

Halloween juhlaa vietettiin 1.11. Ohjelmassa oli perinteisesti disco ja muutama leikimielinen kilpailu. Kisattiin halloween kurpitsan veistelystä. Juhlaan pukeuduttiin naamiaisasuun ja syötiin pikkupurtavaa. Pipareita paistettiin yhteiseen puurojuhliaan. Puurojuhlassa vieraili myös joulupukki, joka toi lapsille ja lapsenmielisille pikkupaketit. Vuoden viimeisessä kerhossa kerkesi kiireiltään vierailemaan taas joulupukki. Jokin lapsi uskaltanut pukin syliinkin.

Keväällä retkeiltiin Lamminharjulla Urjalassa, jossa paistettiin makkaraa ja laskettiin mäkeä. Kerhon ja kummien yhteinen kevätretki suuntautuu alkukesästä muumimaailmaan.

Kerho jatkaa taas toimintaansa kesän jälkeen 12.8.2015 klo.9–11.30. Kaikki ovat tervetulleita mukaan!

Metsästäjän vaimo

Terhi Latvala

Seurusteluaikoina en edes ymmärtänyt, että miehessäni virtaa metsästäjän veri. Oltiin koko ajan yhdessä ja tehtiin kaikki yhdessä. Joskus jossain sivulauseessa mainittiin tietyt peuransarvet ja metsästysaseen näin olleen jopa rippikuvassa rekvisiittana. Olisi pitänyt hoksata.

Kun sitten alkoi perheenperustamisvaihe, alkoi myös metsästysharrastus palata mieheni elämään. Kai ikiaikainen vietti muistutteli olemassa olostaan, kun perheelle piti hankkia ruokaa. Täytyy myöntää, että ne syksyn viikonloput tuntuivat pitkiltä ja raskailta. Oman työviikon jälkeen olin käytännössä yksin pienten lasten kanssa viikonloput, isänpäivät, kyläilyt muihin lapsiperheisiin ja sukulaisiin, sillä mikään ei ole tärkeämpää kuin metsästys.

Kun lapset kasvoivat ja kaikki jo tiesimme, että syksyn saapuessa metsästys taas alkaa, ei ajatus enää tuntunutkaan niin raskaalta. Nyt kun lapset ovat jo isoja ja osa jo poissa kotoa, huomaan suorastaan odottavani metsästyksen alkamista. Valmistelu kauteen alkaa jo hyvissä ajoin varusteiden päivittämisenä. Netissä on laajat valikoimat jos jonkinlaista metsästäjälle tarpeellista varustetta ja tarviketta. Se silmien kiilto ja hymyn kare metsästäjän silmissä...tuntuu kuin metsästäjän veri alkaisi oikein kuplia ja kuumeta metsästyskauden lähestyessä. Ei sellaista iloa ja paloa haluaisi mieheltä pois ottaa. Ja kun metsästys sitten vihdoinkin kuumeisen odotuksen jälkeen alkaa, olemme molemmat jo odottaneet sitä kovasti. Minulla on paljon omia mieluisia harrastuksia, joihin lähdän usein jo aamusta kun mies lähtee metsälle. Kotona on myös mukava puuhailla rauhassa. Jopa yhden auton taloudessa olen saanut auton aina tarvittaessa, miehet kun kulkevat kimppakyydillä metsälle. Ei valittamista. Kyllä metsästäjän vaimona on mukavaa. Kun vielä oppisi valmistamaan sitä hirvenlihaa.

Kuva: Henrika Latvala

Metsästäjien kota

Elettiin vuotta 2007 ja tuli tarpeelliseksi saada kokoontumispaikka hirvijahdin ajankohtaan. Nyt kun oli saatu tuo lahtivaja, Narikka valmiiksi, niin mikä sen parempi paikka olisi ollut, kuin samaan paikkaan pihapiiriin tehtävä kota. Mutta ei mikään tavallinen kota, vaan vähintään 35-paikkainen kahdella nuotiolla varustettu kota.

Ahlstenin Veikolla oli mielessään jonkinlainen hahmotelma, joten hän alkoi suunnittelutyön. Talkootyönä tehtävä kota saatiinkin jo seuraavaksi jahtikaudeksi valmiiksi. Kaikki ”kynnelle kykenevät” talkoovoimat käytettiin hyväksi. Olihan yhteisen hyvän vuoksi jo haastetta. Olimmehan jo viettäneet kymmenet vuodet taukopaikkana milloin minkäkinlainen paikka, mihin vain nuotio saatiin ja aina tuli kylmä. Piirustusten valmistuttua alettiin talkooiden haaliminen ja sitten olikin jo tosi paljon porukkaa toteuttamassa tätä haavetta. Yhtenä tärkeimpänä puuhamiehenä toiminut Simo Lehtonen oli esittänyt minulle seuraavaa toimenkuvaa, että aloittaisin uudessa taukopaikassa niin sanottuna kotaemäntänä, jolle kuului kodan

lämmittäminen ja kahvin keittäminen perinteisissä nuotiopanuuissa nuotioon päällä. Minä koin sen arvostetuksi hommaksi. Toimia edelleen hirviporukassa, kun olin juuri saanut tietää, että sairastan nivelreumaa ja lääkäri eväsi osallistumiseni ajoporukan mukana hirvijahtiin. Olenkin siitä lähtien toiminut kyseisessä hommassa ja Veikko Ahlsten on ollut myös kanssani mukana, huolehtien kaikesta mahdollisesta avusta, mitä olen tarvinnut.

Aamu alkaa aina nuotioiden puhdistamisella ja sytyttämisellä. Sitten täytetään pannut vedellä, kymmenen litran pannut ja laitetaan ne sitten ”lämmitte-

leen” ritilälle. Kodan lämmittämistä jatketaan kokoajan puita polttaen, jotta saadaan se lämpimäksi ennen kuin miehet saapuvat metsältä hikisinä ja märkinä lumesta tai sateesta.

Yleensä menee nuo kaksi pannullista kahvia ja sitten keitetään vielä yksi pannullinen iltapäiväksi, kun tulevat vielä juomaan ennen kotiinlähtöä.

Tauolla sitten huuli lentää, niin kuin yleensä, kun on muutamia miehiä paikalla. Ja onhan porukasta tullut paljonkin sosiaalisempaa, mitä se oli, kun sinne menin. Puhutaan toki vakavampiakin asioita ja tietysti kerrataan jahtitapahtumia ja myös

mitä muita eläimiä tai vaikka sienä ollaan ajon aikana nähty. On se vaan niin merkillistä, mitä kaikkea ihminen ehtii havainnoimaan tuollaisen 1-2 kilometrin aikana.

Hirvijahdin jälkeen monet aloittavat sitten peuran metsästyksen. Ja tänä talvena on ollut vähän erikoisempiakin metsästettäviä, nimittäin villisiat olivat löytäneet tiensä näille kulmille ja yhden sellaisen metsästyksen jälkeen pidettiin siivoustalkoot. Ja tietysti oli villisikaa maisteltavana ja lopuksi kakkukahvit. Olihan se jo juhlan aika tehdä makumatka uuteen metsästettävään lajiin.

Yhtenä lauantaina oli sitten linnunpöytätalkoot ja kotaemäntä tietysti paikalla kahvinkeitossa.

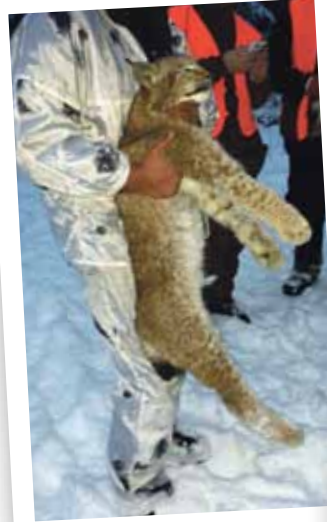
On se vaan erikoista, että tuohon metsästyshommaan hurahtaa ihan tosissaan. Minäkin kaupunkilaisena jouduin mukaan hakeutumatta sinne itse, kun jouduin tuuraamaan miestäni hänen työesteiden vuoksi. Enpä sitten muuta tarvinnut ja olen viihtynyt kohta 25 vuotta. Onneksi on jo muutama muukin naisihminen uskaltanut mukaan.

**Kotaemäntä Narikalta,
Eini Majjala**

Metsästysharrastus

Teija Javanainen

Kerran syksyissä, kun kyläläisillä on mahdollisuus lähteä Länsi-kalvolan metsästysseuran kutsumana ajomiehiksi ja -naisiksi metsään, siitä se ensimmäinen kipinä syttyi. Muutaman kerran pääsin tuuraamaan paikalle estynyttä metsämiestä ja niin hurahdin harrastukseen. 2012 marraskuussa suoritin metsästyskurssin ja metsästyskortin Parolassa. Sitten hain seuraan jäseneksi 2013 pääsin seuraan koejäseneksi. Ensimmäisen ajattelinkin olla ajomiehenä jahdeissa, mutta seura siirtyi pikkuhiljaa koirajahtiin, koska sopivia ajomiehiä ei ollut paljon enään seurassa tarjolla. Seuraavana syksynä hain aselupaa kiväärille ja haulikolle. Metsästysporukassa on huumorilla höystetty, leppoisaa tunnelmaa. Ja jos virheitä teet, siitä kuulee ainakin seuraavat 20 vuotta. Ei kannata olla tosikkona joukossa, niin hyvin menee ja varmasti mukavaa on ;) Parasta on se hiljaa seisokelu metsässä, luonnon äänien kuuntelu ja se ”jännitys” ilmestyykö hirvi vai ei. Vastapainoa lasten kanssa työskentelyyn.

Villisika saaliiksi Pirttikoskelta!

Havainto

Raimo Maijala havaitsi Vesiki-venkohdalla villisian jäljet 26.2. töihin mennessään. Seuraavana aamuna Sami Sillanpää ja Juha Lepo motittivat villisiat (2 kpl) seuraavana aamuna Niinimäentien ja Hjeltin metsäautoteiden väliin.

Jahti

Sami Sillanpää kutsui vapaaehtoiset metsästäjät tekstiviestillä kokoon, sekä suunnitteli ja johti metsästystä. Villisikajahtiin osallistui 11 miestä ja 2 koiraa. Sami Sillanpää ja Antti Junnila menivät motin sisään koirien kanssa. Pian Sami löysi pakoajäljet ja laittoi Mustin perään. Erkki Alanne oli Hjeltin metsäautotien varressa passissa, viereinen passimies Nyqvistin Toni sanoi puhelimeen, ”Erkki sulle tulee sika”. Silloin en vielä nähnyt mitään, mutta hetken päästä Toni sanoi, että ”se tulee tietä pitkin”. Näin tietä semmoisen 20 m pätkän ja siihen sika tuli näkyviin juosten kohtalaista ravia. Ehdin sitä hyvin

ampua hirvikiväärillä ja sika putosi kokolailla paikalleen, kääntyen poikittain jolloin Latvalan Jyrki vielä varmisti, että saalis saatiin. Musti tuli perässä, mutta taisi pitää otusta vähän outona, kun kiersi muutaman metrin päästä ohi, tuli sitten takaisin ja meni taas ohi. Vasta kolmannella kerralla meni varovasti haistelemaan.

Saalis

Saaliiksi saatu villisika oli naaras, mutta se ei ollut tiineenä. Villisikatutkijan mukaan villisian elopaino kasvaa n. 35 kg vuodessa. Näin olleen saaliiksi saadun villisian iäksi arvioitiin 2 vuotta kun teuraspaino oli 43 kg. Muuten sitä ei punnittu tai mitattu. Eläinlääkäri tutki triikiini näytteen jonka totesi puhtaaksi. Kaataja lähetti Eviraan verinäytteen, pernan ja munuaisen joista tutkittiin afrikkalaista sikaruttoa, mutta sitä ei onneksi löydetty.

Lihaa savustettiin rullana ja toinen takakinkku. Ulko- ja sisäfileet paistettiin uunissa ja niitä maisteltiin kodalla siivous- ja puidenteko-

talkoiden jälkeen ja lihaa jäi vielä pönttösorvaus päivänäkin syötäväksi. Ampuja sai toisen takakin-kun.

Villisika on kova liikkumaan, mutta seuran alueella tai sen läheisyydessä on ainakin 1–2 sikaa, mahdollisesti enemmänkin. Jos talvet jatkuvat viime ja toissatalven kaltaisina, voidaan villisiasta saada aikamoinen riesa. Villisika on nopea lisääntymään ja tehokas pahantekijä.

Juhani Törmänen

U
U
S
I
A

A
S
U
K
K
A
I
T
A

Kesä on taas alkamassa

Matti Korkeila

Siitä on noin kolmekymmentä vuotta, joskus toukokuun alussa, kun ensimmäistä kertaa pyöräilin, siskoni Hannan kanssa, Pirttikosken mäkeä alas.

Ahdesalon Aki oli lähtenyt vastaan ja tapasimme hänet tuossa Tarpianjoen sillan paikkeilla. Siitä alkoi oma kaveruuteni Akin kanssa.

No Hannan kaveruus muodostui vähän toisenlaiseksi, kun hänestä tuli sittemmin emäntä Ahdesalon Arille, Pikonkorpeen.

Eipä olisi itselle tullut silloin mieleen, että täällä joskus asuisi, vajaan kilometrin päässä tuosta Tarpianjoen sillasta, Vuorenkylässä!

Vaimoni, Susannan, mummun suku on taas toisin Vällkilästä, joten, kun reilu kolme vuotta sitten muutimme tänne Rasilan tilalle, ei kotiutuminen ollut tosiaankaan vaikeaa.

Kun kysyimme Rasilaa vuokralle ja menimme katsomaan taloa, jonka keittiön lattian kohdalla oli lähes pelkkä reikä, niin Rasilan Ilpo totesi, että: ”en määh kyllä ymmärrä miksi joku tänne haluaa muuttaa!”

No, tuosta lokakuisesta päivästä, on Rasilan talo saanut melkolailla erilaisen ilmeen, jolloin ensimmäisen kerran kävimme sitä katsomassa.

Ja vielä moneen asiaan kyntemme syyhyävät, kunhan vain sopiva aika löytyy.

Emme täällä koe elävämme jossain ”vallan kaukaisessa erämaassa” mutta, kyllä täällä elämä on jokseenkin melko erilaista, kuin niillä jotka siinä siivan vieressä asuvat.

Olemme kokeneet, että täällä ihmiset vielä välittävät toisistaan ja yhteisöllisyys on vahvaa. Se huokuu Pirttikosken kesäteatterin talkoohengestä, metsästysseuroista, ja nuorisoseuroista joiden ansiosta ihmiset tuntevat toisensa ja jotka kokoavat lähiseudun ihmiset, sekä kauempaakin yhteen.

Täällä luonto on todella lähellä. Talvella se on pimeyttä ja melkoisen täydellistä hiljaisuutta, joka muuttuu keväällä nopeasti upeaksi konsertiksi, etä toisinaan kylävieraat valittavat heränneensä varhaisena aamuna lintujen lauluun.

Itse täällä kokee voimakkaimmin tuoksuja, valoa ja ääniä pursunneen kesän jälkeen syksyn.

Kun herää ensimmäisen kerran kurkien syksyiseen huutoon, ei sitä oikein voi kuin tunnustaa, että parempi tämäkin ääni, kuin se hiljaisuus joka lokakuussa ei väisty, kuin hetkellisesti korpin raakkuessa.

Se on muuten hetki jolloin miettii aina, että tuliko varmasti tehtyä tarpeeksi polttopuita talveksi ja pitäisikö jo täksi talveksi ostaa aggregaatti kaiken varalta...

Viime talven haasteellisimmat jäljet muuten kuuluivat villisialle, no eipä sikäli ihme, kun itsekin olen tänne niin hyvin kotiutunut

Keväällä sitten on mm. bongattu upea Järripeippo muuttomatkalla kai pohjoiseen ja tietysti pääskys. Kesä on taas alkamassa Pirttikoskella ja se muuten on pitkä oikea kesä!

T:Matti & Susanna Korkeila 4.5.2015

Koti löytyi Pirttikoskelta

Juhani Jokinen ja Mari Alitalo

Vielä vuosi sitten auton mittariin kertyi runsaasti kilometrejä ja rep-puni oli aina pakattuna, koska asu-miseni oli vuorottelua Hervannan ja Forssan välillä. Itse asuin Tam-pereen Hervannassa kerrostalossa ja Mari Forssassa, myös kerrosta-lassa. Välimatka Forssan ja Her-vannan välillä tuli tutuksi ja Marilla kilometrejä kertyi myös kolmen he-vosen vuoksi, jotka ovat hänen vanhempiansa kotitilalla Pohjois-Tammelassa. Jatkuva reissaaminen ahdisti ja kaipuu omasta yhteises-tä kodista kasvoi sydämissämme. Opiskeluni alkoivat jo tuolloin käy-dä vähiin, joten aloimme katsella taloja läheisyydeltä. Uskoin että yh-teisen talon hankkimiseen menisi vielä muutama vuosi aikaa, mutta kävimme siitä huolimatta katso-massa muutamia taloja, jotka vai-kuttivat mukavilta.

Elokuussa oli tarkoitus käy-dä Hämeenlinnan Elomessuilla, ikään kuin Marin loman loppu-misen kunniaksi. Päätimme kui-tenkin jättää Elomessut väliin koska järjeilimme että turhaa ra-hanmenoa siitä vain seuraisi. Tuona samana päivänä oli asunto-näyttö talosta Pirttikoskella, ja pit-kän suostuttelun jälkeen Mari sai minut ylipuhuttua näyttöön. Tiesin talon jo entuudestaan, koska isä-ni torppa on alle kilometrin päässä paikasta, mutta en alun perin osan-nut kuvitella talosta kotiani. Talo kun tuntui vähän liiankin tutulta. Jotkin asiat elämässä tapahtuvat yllättävän nopeasti, ja saimme-kin huomata että alle viikon päästä asunonäytöstä olimme jo sopineet kauppapäivän. Muutto Pirttikos-kelle oli edessä. Meni melko pit-kään ennen kuin tajusin todella, mitä olikaan tapahtunut.

Syksyllä pääsimme muuttamaan yhteiseen kotiimme ja samalla al-koi totuttelu maalla asumiseen. Oli upeaa ettei enää tarvinnut ajatella seinänaapureita. Täysin huoletta pystyi vasaralla naputte-lemaan iltaisin ja ainoastaan Mari tai lemmikkikanimme saattoi sii-tä häiriintyä. Kotiuduimme hyvin nopeasti, sillä itse olen lähtöisin

omakotitalosta ja Mari Tammelan puolelta noin 10 km:n päästä Pirt-tikoskelta. Maalta olemme oike-astaan molemmat. Pirttikoski on meille molemmille hyvinkin tuttu paikka. Itse olen aikoinaan nykyi-sellä kotitiellämme ajellut mopol-la sekä lähistöllä opetellut ajamaan peltoautolla. Kyläläiset olivat jo valmiiksi tuttuja ja teatterilla olen aikaa viettänyt mopoiästä lähtien.

Hervannan katupölyn jälkeen on ollut ihana lenkkeillä maaseu-tumaisemissa raittiissa ilmassa. Iltaisin on mukava istua ulkona hiljaisuudessa, kun ainoat äänet ovat linnunlaulu ja silloin tällöin kaukaisuudessa menevä auto, jota ei kunnolla edes autoksi tunnista sen äänen hajotessa ja hälvetes-sä metsiin ja pelloille. Maaseudul-la myös tähdet näkyvät hyvin, kun kaupungin valot eivät laimenna niiden kajoa.

Kaverit tulevat mielellään ist-tumaan iltaa ja saunomaan tänne, mutta kaikki eivät varmasti oli-si yhtä rohkeita muuttamaan näin syrjään. Toisaalta 45 minuutis-sa on jo Tampereella asti, joten ei tämä varsinaisesti kovin syrjässä ole. Pirttikoskelta on myös hyvät tiet useaan suuntaan, joten tääl-tä on helppo lähteä autolla vaika-minne. Annan kuitenkin Marin kertoa vielä sen yhden asian, joka tekee Pirttikoskesta meille erityi-sen tärkeän paikan.

Muutto Pirttikoskelle tuntui luon-tevalta ja helpolta, kuin olisin kotiin tullut. Olen kotoisin 10 kilometrin päästä ja Pirttikosken kulmat ovat tulleet tutuksi vuonna 2008 alka-neen kesäteatteriharrastuksen myö-tä. Myös se kaikkein tärkein, eli Juhani löytyi Pirttikosken kesäte-atterilta. Vuosien ystävyys teatteri-harrastuksen lomassa muuttui äkkiä paljon syvemmäksi kumppanuudeksi. Näyttämön vastapartista tuli-kin oikean elämän pari.

Elämä on helpottunut valtavasti kun asumme saman katon alla ja hevosienkin ovat työmatkani var-rella. Välimatkat eivät tunnu liian pitkiltä, sillä olen aina pitänyt au-tolla ajosta. Työmatkani Forssaan kestää vajaa 40 minuuttia ja se on mielestäni vielä hyvin miellyttäv-än mittainen matka. Ajomatka on

Muutossa ampaieset hamusivat talkoojuomia!

myös sitä omaa yksinäistä aikaani, jota arvostan paljon.

Upeimpia hetkiä viime talve-na oli ehdottomasti Joulun vietto omassa kodissa. Haimme joulu-kuusen omasta metsästä ja teim-me ensimmäistä kertaa omaan kotiin yhteisen joulun. Kanime Nuppu vietti aattoiltana varsin hauskan nelituntisen joulukuusen kanssa. Olimme unohtaneet kani-häkin auki lähtiessämme käymään vanhempieni luona. Kanilla aina-kin oli ollut hauskaa, sen kertoivat merkittävästi harventuneet joulu-kuusen alimmat oksat. Itse emme

kuusta jyrksineet vaan Juhani te-ki meille kaikki jouluruuat leivin-uunissa aina laatikoista kinkkuun ja joululimppuun. Leivinuuni on-kin ollut ahkerassa käytössä koko talven. Juhani on leiponut paljon leipää, myös ruisleipää juuresta. Minulle on jäänyt ilo nauttia näistä leipomuksista.

Näin keväällä on jännittävää seurata mitä kaikkea kukkapen-keistä nouseekaan. Jokaisessa päivässä on jotakin uutta ja hie-noa löydettävää. Malttamattoma-na odotan kesää ja lämpimiä iltoja kun voi viettää aikaa pihalla ys-

tävien kanssa. Grillikausi starttaa meillä jo vappuna, se on varma.

Tätä kirjoittaessa on kevät jo pit-källä ja tomaatin taimet valtaavat keittiön ikkunan edustan. Ikku-nalaudalta löytyy myös kurkkua, paprikaa ja maissia. Perunatkin ovat jo hyvin itäneet ja kasvimaa käännetty. Nyt on hienoa kun on oma kasvihuone ja kasvimaa se-kä useita kukkapenkkejä. On tilaa ja mahdollisuuksia harrastuksile ja ulkoilmaelämään. Huomaan innostuvani itselleni aivan uusis-ta asioista. Antaa kesän tulla, me olemme valmiina!

Hei, nimeni on Sofia. Olen joulun tähti, synnyin 20.12.2014. Tykkään hymiillä paljon ja nykyään myöskin kiljua.

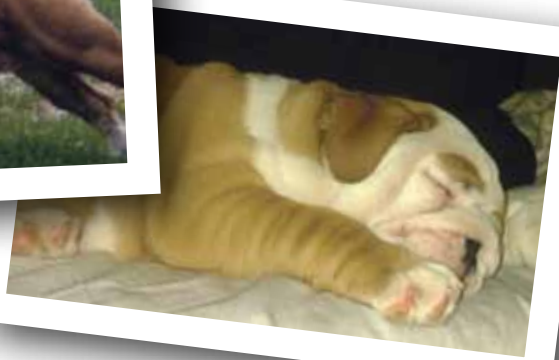
Eeva Aurora Alhainen syntyi 3.12.2014. Nyt viisi-kuinen pikkuprinsessa viihtyy isosiskojen Fannin ja Allin seurassa. Äiti Elisa välillä huokailee, kun isäukko aina lapsenhoitovuoron aikana eksyy ti-puja tiirailemaan.

Teija Javanaisen ja Marko Alhaisen vauva syntyi 17.4.2015. Klo 05.58. 3410g, 49cm

U
U
S
I
A

A
S
U
K
K
A
I
T
A

Teksti: S.S.S.

Turo

Olen Turo, virallinen nimeni on Fantastik Dog Bon Billibon. Rodultani olen englanninbulldoggi. Muutin tänne Pirttikoskelle asumaan kesällä 2014. Perheeseeni kuuluu ystäväni Piitu, englanninbulldoggi myös, sekä Isäntä ja Emäntä.

Kotiväkeni on yhteydessä kasvattajaani Latviaan ja he vaihtelevat kuulumisia puolin ja toisin. Täällä Pirttikoskella on mukavaa, tosin minun mielestäni on aina mukavaa kaikkialla.

Kotiväkeni sanookin minua kiltiksi, mukavaksi, rakastettavaksi, reippaaksi kaveriksi. Minä en tiedä siitä mitään, mutta mennä porskutan ja olen elämänmyönteinen ja tykkään myös ottaa kiinni tuulen tuomia lentolehtisiä.

Puutarhaprojektit ovat myös mukavia ja vielä on käsittelemättä nuo omenapuun ylemmät oksat. Harrastan myös sisätiloissa kiipeilyä eri paikkoihin. Tosin minut nostetaan tai komennetaan aina alas. Väittävät minua joskus veijariksi, mutta otan sellaisen ilmeen, ettei tässä mitään jekkuja ole tehty.

Täältä hiljaisesta kotipaikastani lähdän aina välillä autocrui-singille kylille. Saan matkustaa yksiossani auton takana. Piitu on turvavöissä edempänä. Nukun niin hyvin autossa, että olen retkiemme jälkeen usein ainut pirteä perheestämme.

Ainiin, odotan jo uimaranalle pääsyä. Viimekesänä sain niin paljon kehuja, kun se uinti-

hommakin sujui kuulemma niin kuin olisin aina sitä tehnyt.

Meillä kun käy vieraita, niin kepeänä hypähdän mielelläni heitä suukottelemaan.

Nuohoojaakin moikkasin sil-lätavalla, että Emäntä pesi minut shampooilla kahdesti, kun ei meinannut kuulemma muuten noki lähteä. Ei se mitään, bile-tin sitten suihkuhuoneessa ja se kuivaaminen on suurta hupia.

Arjen mukavia tarinoita voisin kertoa vaikka kuinka, mutta nautin enempi hetkessä elämisestä, joten nytkin olen jo leikkimässä.

Minua sopii muuten tervehtiä, jos kylillä tavataan.

Iloisin terveisin englanninbulldoggi Turo 1 vuotta!

Teksti: Hannele Holttinen

Sulo

Hau hau!

Olen laumanvartija Sulo, iloinen vuodenikäinen Owczarek Podhalanskipoika. Rotuni on vanha ja kotoisin Tatravuoristosta, sen vuoksi minua on kutsuttu myös Tatrankoiraksi.

Podhalanski on erinomainen paimen- ja vahtikoiri, mutta rotuani käytetään Puolassa myös poliisi- ja opaskoirana.

Kunnioitusta herättävä olemukseni ja kaunis valkoinen turkki tekevät minusta vaikuttavan näköisen.

Asustelen Pirttikoskella maatilalla. Perheeseeni kuuluvat velipoika Kingi, emäntä, isäntä ja nuori-isäntä sekä lauma ammu-

ja.

Tarkoitukseni onkin koulutautua karjakoiraaksi. Sen vuoksi innolla odotankin lehmien uloslaskua, että pääsisin tositoimiiin kokeilemaan kykyjäni karjanajajana.

Kesää odotellessa touhuamme veljen kanssa kaikenlaista luvalista ja vähän luvatonakin.

Lenkkeilemme emännän ja isännän kanssa ja joskus kar-kaamme omille teillemmekin, näin huolehdimme varsinkin isännän kunnosta. :D Me tietenkin nautimme hänen liikuttamisestaan, mutta isäntä taitaa olla tempauksistamme toista mieltä. Hih, hih, meidän kans-

samme ei elämä käy ainakaan liian tylsäksi.

Olemme Kingin kanssa kovia vahtimaan. Otamme vieraat vastaan reippaasti haukkuen ja useimmiten ystävällisesti häntää heiluttaen. Me veljekset tulemme keskenämme hyvin toimeen, vaikka eri rotua olemmekin. Minä valkoinen ja Kingi musta. Toisen erottaa kesällä ja toisen talvella.

Minua muuten kutsutaan pusulanskiksikin, kun olen kova pusuttelemaan omaa väkeä ja tutustumisen jälkeen myös vieraampiakin, joten pusutellaan kun tavataan.

Sulo

Teksti: Ilari Rautiainen

Karvaisia maahanmuuttajia

Oikeastaan kaikki alkoi jo useita vuosia sitten, kun lomamatkallamme Rodoksella. Yhtenä iltana menimme paikalliseen Karaoke ravintolaan, ja siellä mukavan illan ohessa tutustuimme ravintolaan pyörittävään Kreikkalais-Suomalaiseen perheeseen. Kyseisestä illasta alkaen olemme käyneet vuosittain Rodoksella, ja vuosi vuodelta olemme tulleet enemmän tutuiksi ja ystäväystyneet.

Kreikassa hylättyjä koiria on paljon, ja valitettavasti kaikki paikalliset asukkaat eivät koiria arvosta/välitä, mutta onneksi kuitenkin on ihmisiä, joille eläinten hyvinvointi on tärkeää, ja monesti hyvin pienillä resursseilla pyrkivät auttamaan ja pelastamaan koiria.

Tiesimme että tuttavaperheemme Kirsti oli aiemmin tehnyt paljon löytökoirien avustajajärjestössä töitä, ja keskustelimme tavatessamme aina paljon koirista. Kirsti oli vuosien aikana löytänyt monil-

le koirille uuden kodin, ja kun muutama vuosi sitten juuri ennen lomaamme JackRussellimme, "Vanha Herra" Jassu, nukkui pois, olimme murheen murtamia. Kyseisellä lomareisulla käydessämme Kirstin kotona, oli siellä häntää heiluttaen vastassa sekä Mikrulli, pieni tyttökoira ja Omorfos, keskikokoinen poikakoira. Emme olleet ajatelleet heti hankkia uutta koiraa, mutta surun tunne helpotti hieman heti, kun syliin hyppäsi ruskeasilmäinen pusukone, ja se taisi olla rakkautta ensi silmäyksellä. Onneksi olimme pitkällä lomalla, ja lääkärin tarkastukset olivat koirilla jo tehty, niin muutaman päivän päästä olimmekin jo Mikrullille passia hankkimassa, ja varailemassa lennollemme uudelle perheenjäsenellemme paikkaa. Olimme tottuneet vain yhteen koiraan aiemmin, ja siksi emme tohtineet ottaa kahta koiraa, vaikka Omorfos omalla ihanan rauhallisella käytöksellään oli myös

valloittanut sydämemme. Karvakavereiden nimet tarkoittavat suomeksi Pienoinen (Mikrulli) ja Kaunis poika (Omorfos).

Loman päättyessä Mikrulli saapui siis samalla lennolla meidän kanssamme, ja heti koneesta päästyään häntää heiluttaen pusutteli meidän molempien naamat putipuhtaisi, ja matka kohti Pirttikoskea alkoi.

Ensimmäinen syksy ja talvi oli tietysti kaikessa uutuudessaan ensilumineen, ensipakkasineen Mikrullille uutta, mutta varovaisten ensiaskelten lumesa jälkeen lumi vaan pölyysi seuraavilla lenkeillä, ja pakka-setkaan ei juurikaan sähkökkää tyttöä haitanneet.

Seuraavana kesänä matkasimme taas Rodokselle, ja Kirsti oli kovasti jo aiemmissa yhteydenottoissamme kysellyt, haluaisimmeko ottaa myös Omorfoksen meille, ja sovimme niin, että kun Kirsti tulee syksyllä Suomeen, hän tuo Omorfoksen tullessaan, ja vii-

me syksynä Omorfos saapui myös meille. Omorfoksella meni muutama päivä pidempään totutumisessa lumeen, mutta alun totuttelun jälkeen ei ole ollut moksiskaan pakkasista, lumituiskuista tai vesisateista.

Nyt meillä on siis kaksi suklaasilmästä, tummaa kreikkalaista karvatassua, joista toinen ystävällisen lempeä (Omorfos) ja toinen monesti kreikkalaiseen tapaan tulisen temperamenttinen (Mikrulli). Karvakavereiden yhteiselo on parhaimmillaan ihanan seesteistä kuin auringonlasku välimerellä, välillä taas on käynnissä perikreikkalainen debatti vauhdikkaine juonenkäänteineen, yleensä pikkuprinssin toimesta. Tuntuu, että koti-ikävää kumpikaan ei pode, vaan ovat kotiutuneet tänne Pirttikoskelle erinomaisesti. Ja kun lähellä on muissakin perheissä karvaisia kavereita, nuuskuteltavaa ja juteltavaa riittää niin koirilla kuin meillä koiraihmisilläkin.

Teksti: S.S.S.

Laima

Olen vasikka nimeltäni Laima. Synnyin Pirttikoskella marraskuussa 2014. Äitilehmäni Iras on aiemmin synnyttänyt Kojan nimisen sonnivasikan. Nimeni on kuulemma ulkomaankieltä ja tarkoittaa suomeksi sanaa Onni. Asun täällä lypsytilalla ja vielä en tiedä mitä tuleva kesä tuo tullessaan. Talon väki pitää minusta huolta ja talon koirat antavat erityishuomiota myös.

-kesäterveisin Laima -

Tunnelmakuvia metsäkulman kosteikoilta

Mikko Alhainen

Pitkän talven jälkeen kosteikko herää kevääseen. Ensimmäiseen sulaan ilmestyy telkkäpari. Kevät vaihtuu kesään ja sorsanpoikaset varttuvat. Juhannuksen aikoihin vanha kännykkä sanoo työsopimuksen irti. Uudessa puhelimessa on kamera, joka sattuu sopimaan yhteen pirtin ikkunan edessä nököttävän kaukoputken kanssa. Kännykkä on aina matkassa, kosteikolla elämää ja kuvia alkaa kertyä.

Vitikankorven kosteikollakin sorsia on ollut kymmenittäin ja poikueet varttuneet hyvin. Supikoiria on kuitenkin joka puolella. Alhaisen Mika ja Törmäsen Juhani asensivat loukun Vitikankorven rantaan vieraspetoja varten. Useampi supikoira onkin jo loukkuun haksautanut.

Kesäkuussa peurapukki kahlaili kosteikossa vesikasveja syömässä. Kosteikkojen kasveissa on tavallista enemmän natriumia ja muita kivennäisaineita, joita hirvet ja peurat tarvitsevat sarvien kasvamiseen.

Elokuussa kaura tuleentuu, sorsanpoikaset pääsevät siivilleen ja kosteikolla käy aika kuhina. Parhaimmillaan paikalla oli liki 300 vesilintua ja kymmenkunta haikaraa samalla kertaa.

Toissa syksynä kaivinkone vietti pari päivää Alhaisten riistapellon kulmassa. Vajaan 15 aarin kosteikko kelpaa jo sorsille. Uuden kosteikon ensimmäiset sorsapaistit päätyivät pataan viime syksynä.

Heinäkuussa kesälampaat pääsivät laiduntamaan kosteikon rantaan. Fanni oli mukana näyttämässä paikkoja päkäpäille.

Syyskuun alussa on kosteikon hoidon aika. Osmankäämi näyttää kivalta, mutta leviää nopeasti. Muutaman tunnin kitkentäkierto syksyllä pitää kosteikon kunnossa.

Sorsat ovat talvisilla Euroopan reissuillaan tainneet lampasiin tutustua. Niitä eivät mäkättäjät hetkauttaneet suuntaan tai toiseen. Lampailla meni pari päivää vieressä uiskentelevia räpyläjalkoja ihmetellessä.

Pari vuotta meni 'kalattoman' kosteikon kanssa. Ensimmäisten ruutatanan eksyminen ötökkäpyydykseen avasi pandoran lippaan. Weke on sittemmin pyytänyt saavitolkulla visusti piilotelleita ruutanoita.

Alhaisten kosteikon kolmas kesä on edessä. Talvi oli leuto, ja kevät sulatti jäät ennätysaikaisin. Huhtikuisena aamuna hirvikin tallusteli taustalla Uurtaanjärven rannassa naurulokkien, haapanoiden ja tavien tankatessa kosteikolla pesimäkautta varten. Jos keväisestä lintumäärästä voi jotain päätellä, niin kesällä on jälleen odotettavissa aikamoista poikueiden vilinää ja kameran räpsyntää.

Tuulikki Piikkilä

Ystävänä ihmettelevät monesti, miten saan aikani kulumaan muutamien neliö(kilo)metrien alueella tai miten löydän niin paljon kuvattavaa pieneltä pläntiltä. Tosi asia on, että jos ei pelkää kaksi-, neljä-, kuusi- tai kahdeksanjal-kaisia, kuvauskohteita löytyy muutamankin aarin alueelta kymmeniätuhansia – riippuen toki siitä, mitä etsii. Olen paljasjalkainen helsinkiläinen ja rakastan metsää. Vaikka luonto on kuulunut osana elämäni aina, uuden merkityksen ja ulottuvuuden se sai perheen kesäpaikan löydyttyä Salanninjärven rannalta Kalvolasta.

Metsäkulma, perhosten aarreaitta?

Metsäkulman alueella sijaitsee useita pieniä järviä, suoalueita, kangasmetsää, hiekka- ja hakkuu-alueita. Otolliset olosuhteet ja monimuotoinen luonto pitää huolen siitä, että myös alueen perhoshavainnot ovat moninaiset. Olen 2000-luvun alusta alkaen pitänyt kirjaa havaitsemistani ritariperhosten toukista. Kaikista havaintovuosista vuosi 2013 poikkeaa. Syynä saattaa olla erittäin myöhään alkanut kevät, joka muuttui parissa viikossa kesäksi. Yhtä aikaisesti parhaalla heinäkuun helteellä rantaviivan luhtasuoputkissa rouskutti 22 ritariperhosen toukkaa. Toukkien runsaasta määrästä huolimatta en ole vielä saanut ritariperhosta kamerani eteen. Kevät alkaa koivutyttö- ja sitruunaperhosin. Perhoskausi jatkuu erilaisilla toukilla: tammiyökkönen, matara- ja horsmakiihtäjä, pilkkuitayökkönen... Metsäisillä alueilla vastaan liihottavat tummapapurikko, useat erilaiset hopeatäplät ja runsaslukuinen tesmaperhonen, unohtamatta suruvaippaa ja monilukuisia mittareita. Kosteimmilta alueilta löytyvät suokeltaperhokset ja lukuisa sinisiipisiin kuuluvat lajit.

Kukkivia unelmia

Erityisen hienolta ovat tuntuneet kasvillisuutta koskevat havainnot. Yksikään vuodenaika ei jätä kylmäksi ja kaikilla niillä on ominaislaajinsa. Paahteiseen aikaan lähes yhtä aikaa ja rintarinnan kukkivat Ahlajärven alueella valkoiset kissankellot, valkoiset maitohorsmat ja valkokukintoiset kissankäpälet. Siinä missä kissankellojen ja maitohorsman värimuunnelmat ovat luonnon omia oikkuja, kissankäpälen valkoinen kukinto kertoo alueella olevan runsaasti kissankäpälen hedekukintoa. Kasvi on kaksikotinen. Emikukinnot ovat vaaleanpunaisia. Laji ei yleistydestään huolimatta ole enää runsaslukuinen, sillä paahteisia ahoja ja karuja ketoja ei ole entiseen tapaan. Metsänhakkuiden paljastamat paahteiset reuna-alueet ovat jälleen täyttymässä kissankäpälestä. Mustikoiden kypsyamisen aikaa mäntykankaille nousee väritön ja täysin lehtivihreätön mäntykuk-

Viheriäiset niityt ja yltäkyläiset metsät

ka. Se on isäntänsä männyn tai kuusen loiskasvi, joka saa kaiken tarvitsemansa ravinnon sienirihmastonsa avulla isäntäkasvista. Parhaimmillaan kasvi on kosteana kesänä. Kuivina kesinä, kuten kesällä 2014, se saattaa jättää kokonaan kukkimatta. Ahlajärven alueelta olen löytänyt jopa runsaana kukkivaa mustapilaa. Tuttuja luottokasveja ovat myös isotalvikki ja pikkutalvikki. Unohtaa ei myöskään sovi alueen kämmekän kukkia. Kämmekät ovat persoja kalkille, mikä on kukkimisen edellytys. Paikallaan on myös muistutus, että kämmekän valokuvaaminen on sallittua, mutta koskemista tulee välttää.

Linnustosta

Siivekkäiden määrä on lukuisa ja lajisto runsas. Mökkipäiväkirjan mukaan kesäkauden 2013 päättyessä ja lintujen syysmuuton jo käynnistytessä, järven kivillä pysähtyivät niin sääksi kuin harmaa-haikara. Kaulushaikaraan olen kirjaimellisesti törmännyt kerran Lintumaalla. Eipä silti, nimekkäiden lajien lisäksi kylmäksi eivät jätä perinteiset lintulajimme luonnon tarkkailijaa.

Parasta mahdollista luontokesää toivottaen!

14.2. oli Urjalassa Syrjälän kyläkaupassa päätöskahvit

75 vuotisen kaupankäynnin päättyessä nykyistä kauppiaspariskuntaa muistettiin monin lahjoin ja kiitoskukkasin. Asiakkaat saivat kahvia ja kakkua ja mukavia rupattelutuokioita. Tämä oli myös meidän Pirttikoskelaisten lähikauppa, jonne matkaa lintutornilta on kymmenisen kilometriä. Kaunis kiitos ja kumarrus!

S.S.S.

Jokamies nauttii luonnosta – koska luonto on sen arvoinen

Tuulikki Piikkilä

Maine, Yhdysvallat, vuonna 2012. Ystäväni kutsuu minut pois omakotialueen tien puoleiselta nurmikaistaleelta. Ihmettelen pyyntöä tovin. Samalla ymmärrän, että kyse on maanomistajan oikeudesta päättää, mitä maa-alueellaan tekee tai kuka sillä saa tallustaa. Maanomistajan oikeuden rikkominen on rangaistava teko. Eikä tässä vielä kaikki: jokainen osavaltio sääntelee asiaa itsenäisesti.

Suomalainen jokamiehenoikeudeksi kutsuttu maan tapa on maailmanlaajuisesti harvinainen oikeus. Lähes yhtä laajasta oikeudesta päästään nauttimaan Pohjoismaissa, kun taas useissa Euroopan maissa toisen maalla liikkuminen on kielletty lainsäädännössä tai maanomistaja itse voi asettaa tällaisen kiellon. Oikeuden vastaparina jokamiehen on tunnettava velvollisuutensa.

Nulla poena sine lege

Jokamiehenoikeuksiin on oikeutettu jokainen. Jokamiehenoikeudet kuuluvat siis kaikille. Suomessa oikeudet koskevat yhtäläisesti niin suomalaisia kuin ulkomaalaisia. Maanomistajalle tai sen haltijalle jokamiehen oikeus muodostaa velvollisuuden sietää tätä käyttöä. Latinankielinen periaate tarkoittaakin: mikä ei ole kiellettyä, on sallittua.

Jokamiehenoikeudet ovat Suomessa yleisesti hyväksytty maan tapa. Maan tapa puolestaan tarkoittaa, että normi- tai muuta säädöspohjaa ei ole lakimuotoisesti kirjoitettu, vaan että oikeus perustuu siihen, mistä ei voida rangaista, on jokamiehenkäyttönä luontoympäristössä sallittua. Vuosien saatossa lainsäädännöllä on haluttu luoda rajoja ja normipohjaa ja näin turvata maanomistajalle aiheutuvaa turhaa häirintää.

Ei kuitenkaan pidä edes luulla,

ettei luonnossa liikkumista ja oleskelua, luonnontuotteiden ottamista, tulentekeä, roskaamista, koiran ja kissan pitämistä, ajamista yleisten teiden ulkopuolella, moottorikelkkailua, vesialueiden käyttöä, virkistyskalastusta ja metsästystä olisi laintasoisesti säännelty. Sääntelyä on kirjattu useisiin erityislakeihin, mm. rikoslakiin, pakkokeinolakiin, kalastuslakiin, vesiliikennelakiin, jätelakiin, pelastuslakiin ja luonnonsuojelulakiin sekä ulkoilulainsäädäntöön. Luonnossa liikkeessä on siis oikeuksiensa rinnalla tunnettava velvollisuutensa.

Vapaus ja vastuu kulkevat käsi kädessä

Suomessa jokamiehenoikeuksilla tarkoitetaan jokaisen maassa oleskelevan oikeuksia ja mahdollisuuksia käyttää luontoa. Oikeus ei ole riippuvainen siitä, kuka omistaa alueen tai on sen haltija. Luonnon käyttämiseen jokamiehenoikeuden sallimissa rajoissa ei siis tarvita maanomistajan lupaa eikä jokamiehenoikeuksien käyttämisestä tarvitse maksaa mitään.

Tunnusomaista jokamiehen oikeuksien käytölle on käytön tilapäisyys, lyhytkestoisuus ja tietynlainen haitattomuus. Tilapäisyydestä ja haitattomuudesta huolimatta jokamiehenkäyttö on kuitenkin kielletty maanomistajan pihapiirin alueella, puutarhassa ja muualla erityiskäyttöön otetuilla alueilla.

Luonnonsuojelualueet muodostavat jokamiehenoikeuksista poikkeuksen. Alueiden käyttöä koskevat rajoitukset löytyvät alueen perustamispäätöksen rauhoitusmääräyksistä tai järjestyssäännöistä.

Jokamiehenoikeuksiin sisältyy aina vaatimus niiden oikeuden käyttämisen harmittomuudesta. Luonto on ihmisen kosketukselle haavoittuvainen ja hidas uusiutumaan. Tästä johtuen jokamiehenoikeutta ei saa käyttää haittaa tai häiriötä tuottavalla tavalla. Puustoon ja maa-aineksiin kajoaminen on luvaton vahingontekoa. Tästä selvän poikkeuksen muodostavat luonnonvaraiset marjat, sienet ja kukat, ellei niitä ole erotettu alueen omistajan ja haltijan käyttöön. Missään olosuhteissa ei voida kuitenkaan ajatella, että jokamiehen käyttövalta olisi omistajan oikeutta laajempi.

Jokamiehenoikeudetkin elävät ajassa

Yhteinen ympäristömme nauttii perustuslain suojaa. Ympäristöämme koskeva suojeluvoite on asetettu yhteisesti meille kaikille.

Kuten kaikki hiljalleen muodostuneet oikeudet, sääntelemättömät ja säännellyt, ne rakentuvat uudelleen. Se kuuluu tapaoikeudenkin luonteeseen. Yhteiskunnalliset arvomme uudistavat myös jokamiehenoikeuksien piiriä. Hiuksenhienolla rajalla liikutaan mm. pilkkikilpailujen järjestämisessä. Moottorikilpailuiden järjestäminen toisen maan tai vesialueella tulee jatkossakin

vaatimaan joko maanomistajan suostumuksen tai viranomaisen luvan – ellei sitten peräti molempia. Yhteiskunnan oikeudellistuminen saattaa jopa tarkoittaa sitä, että jokamiehenoikeudetkin olisi nähdä entistä enemmän vain alkuperäisessä laajuudessaan: tilapäisenä, harmittomana ja satunnaisena.

Suomen luonto on äärimmäisen herkkä ja hauras eikä se uudistu yhdessä yössä. Siksi jokaisen

luonnossa liikkujan on tunnettava vastuunsa ja velvollisuutensa yhteisestä luonnostamme. Velvollisuuksien laiminlyönti tai suoranainen piittaamattomuus voi pahimmillaan johtaa luonnon turmeltumiseen, korjaamattomiin luonto-arvojen ja lajien katoamiseen tai vieraslajien tunkeutumiseen hauraaseen luontoomme. ”Pidä huolta luonnosta, se huolen susta pitää”. Nautitaan luonnosta.

Jokamiehen oikeudet pähkinänkuoressa

Jos olet epävarma oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi, ota yhteyttä Suomen Ympäristökeskukseen. Tiedä oikeutesi, tunne velvollisuutesi.

Sinulla on oikeus:

- liikkua luonnossa (lukuun ottamatta piha-alueita, puutarhaa tai erityisesti maanomistajalle erotettuja alueita);
- kerätä marjoja, sieniä ja kukkia;
- oleskella siellä, missä liikkuminen on sallittua (mm. telttailu);
- onkia ja pilkkiä (HUOM! Muista luvat!); sekä
- käyttää vesialueita uimiseen ja jäällä liikkumiseen.

Sinulla ei ole oikeutta:

- häiritä, meluta tai muutoin haitata ihmisiä tai eläimiä;
- ottaa luvattomasti puita, varpuja, sammalta tai muita maa-aineksia toisen maalta (maanomistajan suostumuksella mahdollista);
- avotulen tekoon (ilman pakkotavaa syytä);
- roskata ympäristöä;
- kalastaa tai metsästää (HUOM! Muista luvat!); eikä
- ajaa moottoriajoneuvolla (maanomistajan suostumuksella mahdollista).

Post Scriptum

Metsäaukealla tervehtii makea, huumaaava tuoksu. Pari vuotta (jonkun) pihassa komeillut herkkäkukkainen jättipalsami on saanut pihan syyssiivouksessa lähteä. Elinvoimaiset juuret ja herkästi leviävät siemenet ovat löytäneet uuden paikan metsäaukealta, missä se nyt valtaa alaa. Kotoperäisiä kasvilajejamme uhkaa jälleen uusi tulokas – jättiputken ja komealupiinin tavoin.

”Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.” Perustuslain 20 §:n tarkoittamalla tavalla vastuu ympäristöstä on asetettu meille kaikille, yhteisesti. Samanaikaisesti, kun yhteiskuntamme polarisoituminen näkyy toisaalta asioiden ja ilmiöiden oikeudellistumisena, välittyä yhteiskunnallisissa arvoissamme myös välinpitämättömyys, erityisesti elävää luontoa kohtaan.

Siinä missä jokamiehenoikeudet antavat meille jokaiselle oikeuden nauttia luontoympäristöstä, asettaa perustuslaki meille jokaiselle vastuun siitä. Missä on siis pihanomistajan vastuu kasviperäisestä hävitysjätteestään?

Takaisin luontoon, takaisin puuhun?

Suomalaiset ovat perinteisesti perustaneet etunimivalintansa uskonnollisiin henkilöihin tai katolisiin pyhimyksiin. Etunimen on katsottu liittyvän idolinsa lailla lapsen esikuvansa hyveitä. Turvalliset ja tavalliset etunimet haetaan edelleen kalenterista. Uusia tuulia nimenvallintaan haetaan nyt luonnosta.

Aikamme arvot ja luonnon arvostaminen näkyvät myös lasten nimeämisessä. Enää ei oudoksuta antaa erikoista tai jopa sukupuolineutraalia etunimeä. Luonnosta ammentavia nimiä ovat mm. Kirsikka, Kaisla, Vilja, Tuuli, Minttu (tytölle) ja Touko, Vesa, Oras, Visa, Otso ja Myrsky (pojalle). Neutraaleja nimiä edustavat Viima, Tuuli ja Naava. Uusia tulokkaita ovat Ilta ja Valo. Näyttää siltä, että luonto ei ole lopultakaan koskaan kaukana meiltä suomalaisilta.

Pirttikosken geologia avautuu pala palalta

Teksti: Elli Hiironen, GTK

Geologian tutkimuskeskuksen, eli GTK:n tutkijat ovat tuttu näky Pirttikoskella. Alueella on tehty erilaisia geologisia tutkimuksia jo 1980- ja 1990-luvun vaihteessa. Viimeisimmät tutkimukset aloitettiin vuonna 2011 ja ne liittyvät Kanta-Hämeen alueen malmipotentialin kartoitukseen.

Geologista salapoliisityötä eri tutkimusmenetelmillä

Suomen kallioperästä 97 % on maapeitteen alla piilossa ja peite voi olla jopa kymmeniä metrejä paksu. Maapeitteen alla olevan kallioperän laatu jäisi siivistyneen arvauksen varaan, ellei tarkoin valikoitujen tutkimusten avulla saatua tietoa yhdistettäisi kokonaisuudeksi.

– Pirttikosken alueella on tehty tutkimuksia jo viisi vuotta. Tutkimus on hidasta, koska se on kuin salapoliisityötä, tai monimutkaisen palapelin kasaamista. Aika tuntuu varmasti pitkältä, mutta se on kovin lyhyt aika selvittää miljardien vuosien vanhan kallioperän geologiaa, kertoo GTK:n geologi Niilo Kärkkäinen.

Maastosta otetaan näytteitä analysoitavaksi ja analyysin tulosten perusteella tehdään johtopäätöksiä kallioperästä. Tutkimuksista ilmoitetaan maanomistajille etukäteen, ja koneilla tehtävää näytteenottoa varten pyydetään aina maanomistajan lupa.

Tutkimusmenetelmiä on monia ja ne täydentävät toisiaan auttaen selvittämään kallioperän saloja. Pirttikoskella saattaa esimerkiksi tulla vastaan jalkaisin liikkuvia ryhmiä, jotka tekevät geofysikaalisia mittauksia. Lisäksi Pirttikoskelta on otettu näytteitä moreenista, jota onkin oivallista tutkia. Viimeisin jääkausi murskasi voimallaan alueen kallioperää ja sai näin aikaan hienon sekoituksen, moreenin, josta löytyy sekaisin kaikkea, mitä lähialueen kallioperäkin sisältää. Moreenitutkimuksilla saadaan hyvin tietoa alueen mineraaleista, mutta lopullinen totuus kallioperästä saadaan vasta kairaamalla kivinäytteitä syvältä kallion sisältä.

Mitä Pirttikosken peruskalliossa piilee?

Pirttikosken alueen geologiaa on pidetty yksinkertaisempaan kuin se todellisuudessa on. Uusista mittauksista ja näytteistä on huomattu, että kallioperä on luultua monimuotoisempi.

– Pirttikoski on mielenkiintoinen alue, sillä täältä on löytynyt kivilajeja, joita emme alun perin kuvitelleet alueella olevan. Ei ihme, että Rautaruukin geoteknikko Aatto Ratia järjesti täällä malmi-iltoja, joissa hän koulutti innostuneita harrastajia kivilajien tunnistamiseen. Näitä malmi-iltoja on järjestetty jo kolmenkymmenen vuoden ajan – paikka on vain vaihtunut Pirttikosken koululta Parolaan, itsekin malmi-illoissa vieraillut Kärkkäinen kertoo.

Pirttikoskelta on löytynyt viitteitä siitä, että alueella saattaisi olla metallimalmeja.

GTK:n geologeja kertomassa tutkimuksista Pirtti-illassa. Kuva: Jukka Kaunismäki, GTK

Geofysikaalista mittausta maastossa. Kuva: Niilo Kärkkäinen, GTK

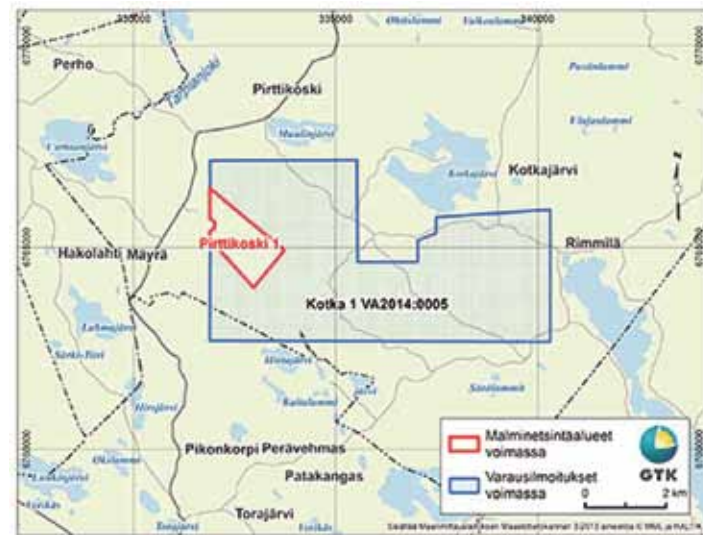

Kairauskone maastossa. Kuva: Niilo Kärkkäinen, GTK

Esimerkiksi Mustikkavuorelta otetuista moreeninäytteistä on löydetty kohonneita kupari- ja kultapitoisuuksia. Tutkimusten tulokset valmistuvat vuoden 2015 lopussa. Tuloksista voi lukea loppuraportista, joka tullaan

julkaisemaan GTK:n Hakku-hakupalvelussa (<http://hakku.gtk.fi/>), jonne kootaan GTK:n tuottamaa geologista tietoa.

Pirttikosken tutkimuksista voi kysyä lisää GTK:sta (puhelinvaihe: 029 503 0000). Moree-

nitutkimuksista vastaa geologi Pekka Huhta ja malmitutkimuksista geologi Sari Grönholm.

– Mitä tarkoittaa malmipotentialin kartoitus, hankepäällikkö, geologi Markku Tiainen?

– Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut GTK:lle tehtäväksi kartoittaa Suomen malmipotentialia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että teemme järjestelmällisesti malmigeologisia tutkimuksia eri puolella Suomea ja arvioimme, mitä maan aarteita kallioperästäme voisi löytyä. Parhaillaan teemme kartoitusta Hämeen malmipotentialisella vyöhykkeellä Someron ja Hämeenlinnan välillä ja siten myös Pirttikoskella.

Mitä ovat geofysikaaliset mittaukset, geofysikko Hanna Leväniemi?

– Geofysikaaliset mittaukset tehdään luotaamalla maan

pinnalta käsin. Kallion ei edes tarvitse olla näkyvässä, sillä mittaustekniikoidemme avulla saamme tietoa kymmenien metrien syvyydestä koskematta pintaa syvemmälle. Mittauksilla saadaan tietoa kallioperän fysikaalisista ominaisuuksista, kuten tiheydestä, magneettisuudesta tai sähköjohtavuudesta. Näiden ominaisuuksien perusteella voimme päätellä, olisiko kallioperässä jotakin, mikä voisi liittyä jonkin metallimineraalin esiintymään.

Mitä tarkoittavat varaus ja malminetsintäluva, geologi Niilo Kärkkäinen?

– Jokaisella on oikeus tehdä geologisia mittauksia ja havaintoja sekä ottaa vähäisiä näytteitä maastosta ilman varausta tai malminetsintäluvaa, jos tutkimuksista ei aiheudu vahinkoa tai suurempaa haittaa maanomistajalle. Esimerkkinä tästä ovat geo-

GTK:lla on Pirttikosken alueella yksi voimassa oleva varaus (Kotka 1; VA2014:00005) sekä yksi voimassa oleva malminetsintäluva (Pirttilaakso 1; ML2012:0040-01). GTK:ssa varauksia tehdään tutkimustyön turvaamiseksi. Jos jokin toinen taho hankkisi tutkimuksen alla olevasta kohteesta varauksen tai malminetsintäluvan, GTK:n tutkimukset jouduttaisiin keskeyttämään.

fysikaaliset mittaukset.

Varausilmoitus tehdään Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Varausilmoitus sellaisenaan ei oikeuta raskaampaa kalustoa vaativaan malminetsintään, vaan antaa varauksen tehneelle etuoikeuden hakea malminetsintäluvaa. Varauksen aikana voi ottaa näytteitä kevyellä kalustolla maanomistajien luvalla.

Malminetsintäluvan saanut voi rajatulla alueella tehdä tarpeellisia tutkimuksia, kuten kaivuutöitä ja syväkairauksia, malmiesiintymän löytämiseksi ja sen käyttökelpoisuuden selvittämiseksi. Malminetsintäluva ei ole kaivoslupa. Lupa ei myöskään rajoita maanomistajan oikeutta käyttää aluettaan tai määrätä siitä. Tutkimuksista mahdollisesti aiheutuvat maastovahingot korvataan.

TAPAHTUMIA

Kesäkuu

- 14.6.2015 klo 13.00 Messu, Perhon rukoushuone, Annulantie 768
- 19.6.2015 klo 20.00 Juhannuskokon sytytys Kotkajärven Selkäsaaren tuntumassa

Heinäkuu

- 4.7.2015 klo 10.00 Mato-onkikilpailut Lokkiniemessä Mertarannantien päässä. Mikko Alhainen pitää onkikoulua ennen kilpailua. Pienet onkijat saavat käyttää avustajaa.
- 5.7.2015 klo 13.00 Jumalanpalvelus, Perhon rukoushuone, Annulantie 768
- 5.7.2015 klo 18.00 Metsämessu Saarnakivellä, Pirttikoskentien varressa, Tammela
- 19.7.2015 klo 15.00 Jaakko Löytyn konsertti, Perhon rukoushuone, Annulantie 768
- 25.7.2015 Patakankaan Nuorisoseuran kesäjuhla
klo 16.00 kenttäpelit
klo 19.00 illamat

Elokuu

- 2.8. 2015 klo 13.00, Messu, Perhon rukoushuone, Annulantie 768

Syyskuu-joulukuu

- 6.9. 2015 klo 13.00 Messu, Perhon rukoushuone, Annulantie 768
- Tarttistori, Maaseututori ,Koulukuja 4, Valkeakoski, Tarttila:
13.9.2015
11.10.2015 klo 12-15
15.11.2015
13.12.2015

*Onnellista syntymäpäivää
60-vuotiaille!*

*Onnellista syntymäpäivää
50-vuotiaille!*

*Onnea ja iloa myös
kaikille muille!
Viettäköö hieno kesä!*

*Toivoo kesälehden
toimituksen väki.
Juhani Törmänen ja
Sari Salas.*

**EIMIN
PUUHAT**

Menestyvä Metsäkulma 2015

PAINOPAIKKA:

Pirkanmaan
Lehtipaino Oy,
Tampere

TAITTO:

Bestpress,
Mira Larjo

MÄÄRÄ:

3000 kpl

Terveisiä toimitukseen
voi laittaa osoitteeseen:
menestyvametsakulma
@gmail.com

Kannen kuvat: Hannele
Holtinen ja S.S.S.

Eimi Hyvärinen